

11. 4. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Desatero oddlužovací novely

Právě začínající rok bude pro insolvence (po loňské přestávce) dalším v řadě, kdy dochází díky legislativním úpravám ke změnám v pravidlech jejich administrace, a to ke změnám nikoliv jen kosmetickým. Kromě toho, že se letos zřejmě (k nelibosti soudů a přes jistou nepřipravenost technického řešení ze strany Ministerstva spravedlnosti) již opravdu spustí (centrální) generátor (náhodného) přidělování nových insolvenčních věcí do jednotlivých soudních oddělení, resp. jednotlivým soudcům slovy zákona tak, aby byla vyloučena možnost ovlivňování přidělení věcí, kvapem se blíží především červnová (1. 6. 2019) účinnost tzv. oddlužovací novely (zákon č. [31/2019](#) Sb.).

Je tak nejvyšší čas na to, abychom se na ni my všichni, koho se může jakkoliv dotknout, začali pomalu připravovat. Prostor k tomu bude jistě i na mnoha seminářích, odborných fórech a konferencích, jejichž přípravy jsou již nyní v plném proudu, stejně jako na stránkách odborných periodik a v četných pojednáních, polemikách či komentářích, které jsou v tuto dobu již jistě rozepsané. Považujme proto, prosím, tento článek toliko za úvodní, stručné, základní a letmé seznámení s novinkami, které zmíněná novela (nejen) do insolvenčního světa přináší. Nebo spíš za definitivní potvrzení toho, že novele se už opravdu nevyhneme...

I. Oddlužovací novela není jen o insolvenční a oddlužení

Přestože celý mediální svět žije v souvislosti s oddlužovací novelou především (postupnou) „demonťáží“ posledních pamětníků „starých časů“, v nichž se lidé za nesplacený dluh ještě opravdu styděli, a neodvratně se tak blíží doba, kdy bude (osobní) bankrot nominován mezi základní lidská práva, oddlužovací novela přináší změny i v dalších oblastech.

Kromě insolvenčního zákona, jemuž zákonodárci (a v případě této novely se nejedná ve vztahu k „zákonodárcům“ o literární klišé, ale o fakt, který vychází z prostého porovnání jednak textu novely „na vstupu“ do Parlamentu a na jeho „výstupu“, jednak z doby, po kterou se novelou zabývala exekutiva, a jak dlouho ji projednávali – nutno dodat že vesměs ku prospěchu věci – zejména poslanci a poslankyně), věnovali podstatnou část novely (ČÁST PRVNÍ, 141 novelizačních bodů), mění novela i exekuční řád (ČÁST DRUHÁ, 2 drobné změny v § 46 odst. 7), zákon o soudech a soudcích (ČÁST TŘETÍ, 9 novelizačních bodů týkajících se úprav generátoru přidělování insolvenčních věcí na insolvenčních soudech), zákon o insolvenčních správci (ČÁST ČTVRTÁ, 30 novelizačních bodů jednak technického charakteru, jednak upřesňujících podmínky výkonu funkce insolvenčního správce, zejména jeho personální vybavení, a také změny některých dohledových a sankčních ustanovení) a zákon č. [296/2017](#) Sb. (ČÁST PÁTÁ, změna účinnosti „ostrého“ nasazení generátoru přidělování insolvenčních věcí na insolvenčních soudech z 1. 3. 2019 na 1. 11. 2019).

V samotném insolvenčním zákoně pak novela zdaleka nemění pouze pravidla týkající se oddlužení (byť se jedná o podstatnou část novely), ale dotýká se rovněž např. změn v osobě věřitelů (§ 18), o nichž již soud nebude muset po uplynutí 3 pracovních dnů vůbec rozhodovat, ani vyhotovovat příslušná rozhodnutí, neboť se jednalo o agendu kvantitativně velmi náročnou, jež odčerpávala insolvenčním soudům významné personální kapacity, dále také povinností a činnosti insolvenčních správců (namátkou § 31 odst. 4 o povinnosti insolvenčního správce informovat soud o tom, že není

zvláštním správcem, ač ten měl být do řízení ustanoven; § 40 k výkonu funkce insolvenčního správce; § 80a odst. 2 o povinnosti insolvenčního správce používat v insolvenčním řízení elektronické formuláře), započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele v případě jistoty při nájmu bytu (§ 140), úpravy pravidel vypořádání SJM (§ 274), započítání podílu na náklady správy a zpeněžení a odměnu insolvenčního správce pro (dosud nedůvodně upřednostňované) osoby odpovědné za správu domu a pozemku – zejména SVJ (§ 298 odst. 8), zefektivnění ukončování nepatrného konkursu (a také oddlužení – viz § 398 odst. 8) v podobě možnosti vydat konečnou zprávu a rozvrhové usnesení najednou [§ 315 odst. 1 písm. f)], doplnění ministerských dohledových ustanovení o možnost sankcionování nejen nezákonného nabízení a poskytování služeb v oblasti oddlužení, ale rovněž již i samotného nezákonného obstarávání, zprostředkovávání či nabízení obstarání nebo zprostředkování takových služeb (§ 418j odst. 3 a § 418k odst. 2 ve spojení s § 390a odst. 7) a hlavně – dochází ke komplexní změně ve způsobu doručování (zejména § 75 odst. 2, § 102, § 139 a další konkrétní ustanovení insolvenčního zákona), jejímž cílem bylo uspořit procesní kapacity na insolvenčních soudech, aniž by přitom byl jakýkoliv procesní subjekt na svých právech poškozen (za tím účelem byla mj. účinnost změn v doručování týkající se zrušení oznamování o zahájení insolvenčního řízení zejména veřejnoprávním institucím v § 102 a zrušení obdobného oznamování o vydání rozhodnutí o úpadku v § 139 odložena o 3 roky, kdy by již měly mít i tyto instituce automatizované propojení na – snad nový? – insolvenční rejstřík). Principem nového (a efektivnějšího) zvláštního způsobu doručování (§ 75 odst. 2) by mělo být pravidlo, podle kterého se bude (nebude-li v zákoně stanoveno něco jiného) zvláště doručovat pouze: 1/ dlužníku, 2/ osobě s právem podání opravného prostředku, 3/ osobě, o jejímž podání insolvenční soud rozhoduje, a 4/ osobě, která má v insolvenčním řízení něco vykonat. Automaticky tak soud již například nebude muset každé rozhodnutí doručovat insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru ani státnímu zastupitelství, které případně do insolvenčního řízení vstoupilo.

Neméně významné změny přinesou pro praxi jistě i úpravy zmocňovacího ustanovení v § 431, jež upřesňují a rozšiřují okruh insolvenčních formulářů a jejich náležitosti. Především však nově doplněný text ukládá Ministerstvu spravedlnosti stanovit vyhláškou způsob určení hodnoty obydlí, které dlužník nebude povinen vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení (blíže viz kapitola VI).

II. Přechodná (insolvenční) ustanovení

Oddlužovací novela nabývá účinnosti dnem 1. 6. 2019. Nikoliv ovšem jako celek. O odložení účinnosti změn v doručování některým (veřejnoprávním) institucím (zrušení § 102 a § 139) o 3 roky již byla řeč. Účinnost změn je odložena i v případě úprav týkajících se generátoru přidělování insolvenčních věcí na insolvenčních soudech v zákoně o soudech a soudcích (ČÁST TŘETÍ), jež jsou stejně jako spuštění celého generátoru do praxe odloženy k datu 1. 11. 2019 (srov. ČÁST PÁTÁ, která naopak nabývá účinnosti oproti zbytku novely již dnem vyhlášení, tj. 7. 2. 2019, a to z prostého důvodu, že původně byla účinnost zavedení generátoru přidělování do praxe stanovena zákonem č. [296/2017](#) Sb. na 1. 3. 2019, ale bylo tedy potřeba, aby k odsunutí účinnosti na 1. 11. 2019 došlo ještě před 1. 3. 2019 – po tomto datu by to již z logiky věci nemělo smysl).

Podstatné z hlediska toho, jak bude novela aplikována na již „běžící“ insolvenční řízení, je pak formulace přechodného ustanovení v Čl. II v ČÁSTI PRVNÍ oddlužovací novely, jež se ale týká toliko (!) změn insolvenčního zákona. Všimněme si, prosím, také, že „stará“ právní úprava, tj. znění insolvenčního zákona před oddlužovací novelou, se má podle něho aplikovat (jak bývá jinak obvyklé) nejen v řízeních zahájených přede dnem nabytí účinnosti této novely (tj. před 1. 5. 2019), ale do tohoto data musí být v řízení vydáno i rozhodnutí o úpadku. Tedy jinak řečeno: v insolvenčním řízení zahájeném byť před 1. 6. 2019, v němž do té doby nebude zjištěn úpadek dlužníka, se bude postupovat již podle insolvenčního zákona v novelizovaném znění, a to včetně novelizovaných (či úplně nových) prováděcích právních předpisů. Stranou pozornosti insolvenční praxe by neměla

zůstat ani otázka formulářů, tak hojně v insolvenčních řízeních používaných. Díky formulaci přechodného ustanovení, jež operuje en bloc s celým insolvenčním zákonem, bude zřejmě potřeba, aby po nějaké (a to nikoliv krátké) období byly ze strany Ministerstva spravedlnosti k dispozici jak funkční formuláře vycházející z insolvenčního zákona ve znění před oddlužovací novelou, tak i formuláře nové, které by měly být insolvenční praxi k dispozici nejpozději (!) spolu s účinností oddlužovací novely.

Podotýkám také, že citované přechodné ustanovení hovoří toliko o vydání rozhodnutí o úpadku, nikoliv o pravomocném rozhodnutí o úpadku. Bude tedy zajímavé sledovat, co se stane, když rozhodnutí o úpadku vydané do 1. 6. 2019 bude následně po tomto datu na základě opravného prostředku zrušeno a věc vrácena k novému rozhodnutí soudu prvního stupně. Bude se poté v řízení postupovat již podle novelizovaných předpisů? Osobně se domnívám, že díky formulaci přechodného ustanovení by tato skutečnost vliv na volbu aplikované právní úpravy mít neměla a nadále se bude v řízení postupovat podle právní úpravy před novelou (jakkoliv se nám to třeba může zdát nepraktické). Podmínka o vydání rozhodnutí o úpadku před účinností oddlužovací novely zde totiž splněna bude. Jak k tomu ale nakonec soudní praxe skutečně přistoupí, to se budeme muset nechat všichni překvapit...

III. Konec 30% vstupní bariéry v oddlužení, ale...

V další části tohoto pojednání bych se rád věnoval již jen otázkám spojeným s oddlužením, neboť jsou to právě tyto změny, které se insolvenční praxi z hlediska podstaty diskutované materie dotknou nejvíc.

Klíčovou změnu představuje téma vnímané veřejností nejcitlivěji, a tím jsou otázky spojené jednak s přípustností oddlužení, tedy „přísnost“ pravidel na vstupu do oddlužení, jednak vyhodnocení plnění podmínek oddlužení (včetně splnění předpokladů pro osvobození dlužníků od placení zbytku pohledávek) na konci oddlužení. Mix, který oddlužovací novela nakonec přinesla, je nutno v tomto směru přes veškerá (mnohdy zavádějící, nepřesná, účelová až zbytečně poplašná) mediální vystoupení a komentáře zejména některých zástupců neziskového sektoru vnímat jako v každém případě pro-dlužnický (resp. k dlužníkům vstřícný – nikoliv ovšem celkově z hlediska všech nově přijatých změn, když některé z nich mění pravidla vysloveně v neprospěch dlužníků – kupříkladu to, že o oddlužení se bude moci dlužník pokusit až po 10 letech po předchozím úspěšném oddlužení – srov. § 395 odst. 3) a k věřitelům (alespoň do určité míry) ohleduplný (a to minimálně ve srovnání s původním – sic možná „evropsky moderním“ – ministerským návrhem). Je tak třeba konstatovat, že oddlužení se nově „otevívá“ další podstatné skupině poctivých dlužníků, kteří dnes podmínky pro oddlužení pro své tíživé poměry nesplňují, ale svoji sociální situaci by chtěli právě prostřednictvím oddlužení řešit. Přijetím oddlužovací novely tak tuto možnost nepochybně získali. Sice možná ne všichni z těch 800 000 právě exekovaných dlužníků, ale rozhodně významná většina ano. A dodejme, že pro zvláště citlivé sociální skupiny přinesla novela další významné úlevy (viz kapitola IV.). Ale nezapomínejme přitom na to nejdůležitější, a sice že oddlužení vyžaduje ochotu dlužníka do něho vstoupit. Jinak řečeno: dlužník musí chtít řešit svoji dluhovou situaci tímto způsobem. Lze jen odhadovat, kolik dlužníků ve skutečnosti tuto šanci po 1. 6. 2019 využije (o nárůstu zájmu ze strany dlužníků přitom vůbec nepochybuji – půjde jen o to, jak velký ten zájem ve finále bude).

Jaké změny tedy novela v tomto směru přináší? V první řadě skutečně opouští (jako předpoklad vstupu do oddlužení) onu 30% podmínku uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů [srov. § 395 odst. 1 písm. b)].

Druhým dechem zároveň dodávám, že tuto hranici jako (závaznou) podmínku úspěšného splnění oddlužení novela nezavádí (navzdory čilému mediálnímu rozruchu) ani na konci oddlužení. Zde

vystupuje pouze v roli vyvratitelné právní domněnky, tzn. že uspokojí-li dlužník pohledávky svých nezajištěných věřitelů alespoň z 30 %, má se za to, že řádně splnil i některé své další povinnosti v průběhu oddlužení [srov. § 412a odst. 1 písm. c) věta za středníkem]. Stoprocentní jistotu, že soud splnění oddlužení konstatuje, dlužník ale ani tak nemá. Co když přesto nevytlačil veškeré úsilí k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů? Jsem přesvědčen o tom, že se jedná o ryze hypotetický příklad. Chtěl jsem na něm pouze demonstrovat, jak moc se citované ustanovení v mediální diskusi přeceňuje. Jako základní pravidlo totiž na druhé straně platí to, že oddlužení splní každý dlužník, kterému po dobu 5 let od schválení oddlužení nebude oddlužení zrušeno a který neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí [srov. § 412 odst. 1 písm. h)], které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů [§ 412a odst. 1 písm. c)]. Jen stěží si tak umím za situace zpřísněné povinnosti uložené nově insolvenčním správcům anoncovat soudu okamžitě jakékoliv (negativní) anomálie v řízení (srov. § 36 odst. 3) představit v jinak bezproblémovém řízení, v němž insolvenční správce soud po celou dobu neupozorní na žádné takové zjištění, rozhodnutí soudu o nesplnění oddlužení jen proto, že dlužník neuspokojil své nezajištěné věřitele alespoň na 30 %.

Sečteno a podtrženo: 30% hranice uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů „nepřekáží“ dlužníkovi ani na počátku řízení, ani na jeho konci.

Jsou tu ale jiné bariéry zavedené oddlužovací novelou, jejichž smysl vidím jednak v určité prevenci (tu a tam indikovaného) nekalého počínání některých dlužníků, jednak v zohlednění významu a potřeb některých věřitelů v tom nejširším slova smyslu.

K těm prvním důvodům řadím především „bariéry právní“, kdy soud nově zamítne návrh na povolení oddlužení tehdy, jestliže dlužník vzal v posledních 3 měsících před podáním insolvenčního návrhu svůj předchozí návrh na povolení oddlužení zpět. Jedná se očividně o prevenci před zneužíváním nástrojů insolvenčního práva zejména před hrozící exekucí, resp. obvykle před realizací již nařízené dražby.

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení i tehdy, jestliže v posledních 5 letech před podáním insolvenčního návrhu byl předchozí návrh dlužníka na povolení oddlužení pravomocně zamítnut z důvodu, že je jím sledován nepoctivý záměr, nebo jestliže z téhož důvodu nebylo oddlužení schváleno nebo bylo schválené oddlužení zrušeno. A konečně insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení i tehdy, jestliže v posledních 10 letech před podáním insolvenčního návrhu bylo dlužníku pravomocným rozhodnutím přiznáno osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny.

Korektně musím dodat (mj. i s ohledem na Vás čtenáře profesionály a odborníky), že ze všech těchto přísných pravidel připouští zákon výjimku pro situace zvláštního zřetele hodné. Doufám, že soudy budou při jejich uplatňování postupovat obezřetně a charakter výjimky zůstane zachován.

Do druhé skupiny pak řadím zejména „bariéry politické“ a „bariéru kvantitativní“. V rámci „politických“ limitů vstupu do oddlužení se nově stanoví, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude v průběhu oddlužení schopen splácet tzv. „superprioritní pohledávky“, mezi které se řadí 1/ hotové výdaje a odměna insolvenčního správce, resp. měsíční záloha na ně, 2/ pohledávky věřitelů na výživném ze zákona a 3/ odměna za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení. Hrazení těchto pohledávek považoval navíc zákonodárce za natolik důležité, že soud kdykoliv během řízení schválené oddlužení zruší, jestliže dlužník nebude vlastní vinou schopen tyto pohledávky (vzniklé po úpadku - tzn. zejména běžné výživné, nikoliv dlužné výživné) v plné výši splácet.

Bariéru kvantitativní (nebo též „bariéru 1 + 1“) pak představuje podmínka zákona o tom, že dlužník musí být po celou dobu oddlužení schopen hradit svým věřitelům (včetně věřitelů s pohledávkami za majetkovou podstatou a pohledávkami postavenými jim na roveň) minimálně stejnou částku, jakou činí hotové výdaje a odměna insolvenčního správce (jen pro připomenutí, odměna insolvenčního správce v oddlužení pouze plněním splátkového činí měsíčně 750 Kč + DPH, resp. 1125 Kč + DPH v případě společného oddlužení manželů a náhrada hotových výdajů 150 Kč + DPH měsíčně, resp. 225 Kč + DPH měsíčně v případě společného oddlužení manželů). To už může pro některé dlužníky znamenat z hlediska přístupu k oddlužení do určité míry zpřísnění (pro dlužníky s celkově nižšími dluhy, u nichž může tato podmínka v zásadě znamenat požadavek uspokojit své věřitele na víc procent, než bylo dosavadních 30 % - sami si můžete například spočítat, kolik musí dlužník s dluhem 100.000 Kč zaplatit svým věřitelům dnes a kolik to bude činit po účinnosti novely) či pro některé dlužníky dokonce vážné omezení vůbec pro samotný vstup do oddlužení (pro dlužníky se skutečně nízkými příjmy).

A kdy že tedy bude oddlužení splněno? Samozřejmě tehdy, pokud dlužník v oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty splatí svým nezajištěným věřitelům jejich pohledávky v plné výši [k tomu by ostatně mělo vést veškeré dlužníkově počínání v průběhu oddlužení - srov. § 412 odst. 1 písm. h)]. Dále bude oddlužení splněno i tehdy, jestliže dlužník splatí svým nezajištěným věřitelům v době 3 let od schválení oddlužení alespoň 60 % jejich pohledávek. No a v neposlední řadě bude oddlužení splněno i tehdy, jestliže dlužník nebude po dobu 5 let od schválení oddlužení toto oddlužení zrušeno a dlužník v jeho průběhu neporuší svou povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů; má se za to, že tuto povinnost neporušil, jestliže v této době splatil nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek. O tom jsem se zmínil již výše.

Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty pak bude splněno, jakmile soud obdrží zprávu insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení, jestliže dlužník řádně splní všechny povinnosti stanovené v rozhodnutí o schválení oddlužení.

Jak vidno, nová úprava tak bude znamenat změnu v přístupu soudu k rozhodování o splnění oddlužení i osvobození dlužníka od placení zbytku pohledávek neuhrazených v průběhu oddlužení. Zatímco za současné právní úpravy (zjednodušeně řečeno) každý dlužník splnil po 5 letech oddlužení (například i ten, který uspokojil své věřitele na méně než 30 %), ne každý musel být ale následně soudem také osvobozen od placení zbytku dluhů (zejména například právě dlužník, který neuspokojil své věřitele alespoň na 30 % a neprokázal, že tento stav nezavinil), po 1. 6. 2019 se posuzování „úspěšnosti“ dlužníka v oddlužení přesunuje o krok dříve již do fáze splnění oddlužení (viz výše), a ne každý dlužník proto musí oddlužení vůbec splnit (zákon tak mj. soudu nově umožňuje rozhodnout o tom, že dlužník oddlužení nesplnil - srov. § 413 odst. 1). Na druhé straně ale platí i to, že dlužník, který oddlužení splní, bude zároveň téměř jistě i osvobozen od placení zbytku dluhů, a to rozhodnutím, které dokonce insolvenční soud bez dalšího spojí přímo s rozhodnutím o splnění oddlužení (§ 414 odst. 1).

IV. Osoby zvlášť zranitelné

Nápad, který se zrodil až v Poslanecké sněmovně, si klade (slovy předkladatele) za cíl *zkrácení doby oddlužení u vybraných kategorií zvlášť zranitelných osob vyloučených z pracovního trhu, které v praxi nemají možnost obstarat si jiný příjem než příjem poskytovaný státem.*

Za zvlášť zranitelné osoby zákon považuje jednak starobní důchodce (nárok na starobní důchod musí vzniknout před schválením oddlužení), jednak osoby postižené invaliditou druhého nebo třetího stupně, *a to nezávisle na skutečnosti, zda splnily podmínky nároku na invalidní důchod, eventuálně*

podmínky nároku na starobní důchod.

Splní-li tedy dlužník ke dni vydání rozhodnutí o schválení oddlužení příslušné podmínky [a tyto budou – zřejmě jen (!) u starobních důchodců – platit po celou dobu schváleného oddlužení], soud následně zkrátí dobu oddlužení pro účely posouzení splnění oddlužení na 3 roky. Ba co více – oddlužení bude v tomto případě splněno nehledě na skutečnou míru uspokojení věřitelů! Jedinou podmínkou pro splnění oddlužení, která je totožná jako v případě ostatních dlužníků, je skutečnost, že oddlužení nesmí být po dobu oněch 3 let zrušeno [dokonce zde absentuje i výslovná povinnost dlužníka *vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů* – srov. § 412a odst. 4 a odst. 1 písm. c), která by ale měla, domnívám se, jako univerzální pravidlo dle § 412 odst. 1 písm. h) nepochybně platit i v tomto případě]. A pak také musí i v případě těchto osob nepochybně platit kvantitativní bariéra („1+1“), stejně jako bariéra politická (tj. schopnost hradit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, dlužné, resp. běžné výživné a odměnu za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení).

Takto zjednodušená pravidla lze zpravidla pro tyto skupiny osob přiznat jen jednou. V případném dalším insolvenčním řízení téhož dlužníka by zkrácení doby oddlužení podle citovaných výjimek bylo možné přiznat jen z důvodů zvláštního zřetele hodných.

Zajímavé bude v této souvislosti sledovat i to, jak se soudy postaví k otázce společného oddlužení manželů a aplikaci pravidel chránících osoby zvláště zranitelné v případě, kdy podmínky pro ně splní pouze jeden z manželů. Domnívám se, že pro zkrácení doby oddlužení i zjednodušená pravidla pro posuzování splnění oddlužení v intencích ustanovení § 412a odst. 4 a 5 bude nezbytné, aby vstupní podmínky, tzn. starobní důchod nebo invaliditu druhého nebo třetího stupně, splňovali před schválením oddlužení oba manželé. Oba se totiž v takovém případě považují za jednoho dlužníka (a hrozilo by, že insolvenční řízení bude pro každého z nich trvat jinak dlouhou dobu - srov. též § 394a odst. 1 a zejména 3). Nicméně i z důvodu, že ještě před uzákoněním společného oddlužení manželů (tj. před 1. 1. 2014) přistupovaly soudy k manželům v oddlužení nejednotně a nadto velmi nápaditě, budeme si muset počkat na to, jak soudy tuto otázku (snad v jednotě) vyřeší...

Nechci předjímat (a docela rád bych se i pletl), ale přes všechno výše uvedené mám takové tušení, že zejména v kategorii starobních důchodců, resp. osob blízkých se tomuto věku, by se oddlužení mohlo stát (rodinným) hitem...

V. Návrh na povolení oddlužení

Nejen ztraktivnit žádoucí sepisování a podávání návrhů na povolení oddlužení profesionály (advokáty, insolvenční správce, exekuční správce či notáře), ale celkově zjednodušit a zefektivnit proces oddlužení v návaznosti na koncepční změny, které novela přináší, zejména v podobě odstranění významných kvantitativních bariér na vstupu do oddlužení, bylo cílem při přijímání změn souvisejících s koncepcí návrhu na povolení oddlužení.

Předně již nebude potřeba, aby dlužník ke svému návrhu na povolení oddlužení přikládal (z hlediska přípravy, sepisu a podání návrhu problematický) seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů. To ho ale na druhé straně v žádném případě nezabavuje povinnosti tvrdit a osvědčit svůj vlastní (hrozící) úpadek, tedy jinými slovy: bude muset uvést alespoň 2 své věřitele a jejich pohledávky v intencích ustanovení § 3 insolvenčního zákona. Přesto se jedná o zřejmě nejvýznamnější změnu (a zároveň zjednodušení) návrhu na povolení oddlužení. Prověřování závazků dlužníka soudem ztratilo totiž smysl zejména poté, kdy již nově soud nebude zkoumat jako podmínku oddlužení předpoklad uspokojení nezajištěných věřitelů alespoň na 30 %.

Nově nebude potřeba dokládat ani darovací smlouvy či smlouvy o důchodu, které se mnohdy ukázaly jen jako bezcenné podklady sloužící na počátku řízení pouze k tomu, aby byla opticky splněna ona podmínka 30 %. To, že tyto dokumenty, na nichž musel být navíc úředně ověřen podpis, nemusí nyní dlužník ke svému návrhu na povolení oddlužení dokládat, neznamená, že by mu tyto osoby nemohly s plněním oddlužení pomáhat. Bude-li to dlužník považovat za nutné, může je dokonce i nadále ke svému návrhu přiložit (postačí samozřejmě bez ověřeného podpisu). Podstatné ale bude, aby dlužník v průběhu oddlužení mj. vynakládal veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů [srov. § 412 písm. h)] a aby svým počínáním nesledoval nepoctivý záměr [srov. § 395 odst. 1 písm. a)], resp. aby výsledky řízení nedokládaly jeho lehkomyšlný nebo nedbalý přístup k plnění povinností v insolvenčním řízení (srov. § 395 odst. 2).

Pokud jde o příjmy dlužníka, postačí také od 1. 6. 2019, pokud dlužník doloží k návrhu na povolení oddlužení listiny dokládající údaje o příjmech za posledních 12 měsíců (namísto dosavadních 3 let). Svě budoucí příjmy musí dlužník prognózovat rovněž pouze na období následujících 12 měsíců (namísto dosavadních 5 let).

Z preventivních (a nepochybně i výchovných) důvodů musí dlužník ke svému návrhu na povolení oddlužení nově přiložit i čestné prohlášení, že byl při sepisu insolvenčního návrhu poučen o svých povinnostech v insolvenčním řízení, že v oddlužení bude řádně platit pohledávky svých věřitelů, že vynaloží veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k jejich plnému uspokojení, že bude plnit všechny povinnosti vyplývající z tohoto zákona a z rozhodnutí o schválení oddlužení a že bude přiznávat veškeré své příjmy v plné výši [§ 392 odst. 1 písm. d)].

V neposlední řadě je pak na místě upravit (rozuměj „polidštit“ a zjednodušit) i samotný formulář návrhu na povolení oddlužení.

Všechny výše uvedené změny by měly znamenat ztraktivnění sepisu a podávání návrhů na povolení oddlužení zejména pro advokáty, insolvenční správce a exekutory, neboť pracnost s tím spojená se velmi výrazně snížila, ale odměna ve výši 4 000 Kč + DPH, resp. 6 000 Kč + DPH v případě společného oddlužení manželů zůstala beze změny. Bylo by to jen dobře, neboť podíl těchto osob na službách poskytovaných v oblasti oddlužení ještě stále není dominantní (ač by se to dalo očekávat) a uvolněný prostor, jenž nestíhají „obsloužit“ ani akreditované (neziskové) osoby, tak obsazují pochybní vinkláři či zastřené, nežádoucí a nechvalně proslulé „oddlužovací agentury“ napojené mnohdy bohužel (ať už skrytě či otevřeně) zejména na některé advokáty. Na tato zjištění reaguje novela mj. tím, že výslovně zakazuje za úplatu nebo jiné zvýhodnění obstarat, zprostředkovat nebo nabídnout obstarání či zprostředkování sepisu a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu nebo další činnosti s tím nezbytně spojené (§ 390a odst. 7) a porušení tohoto zákazu doprovází v rámci dohledové pravomoci Ministerstva spravedlnosti i příslušnou sankcí (srov. § 418j odst. 3, resp. § 418k odst. 2).

VI. Způsoby oddlužení

Dosud byly přípustné v zásadě 3 varianty oddlužení: 1/ zpeněžení majetkové podstaty, 2/ plnění splátkového kalendáře a 3/ kombinace obou výše uvedených způsobů, ale to jen k návrhu insolvenčního správce a za výslovného souhlasu dlužníka.

Od 1. 6. 2019 budou možné toliko dva způsoby oddlužení: 1/ zpeněžení majetkové podstaty a 2/zákonem preferované plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Jestliže totiž ani jeden ze způsobů oddlužení nezíská prostou většinu hlasů nezajištěných věřitelů, musí insolvenční soud rozhodnout v rozhodnutí o schválení oddlužení (§ 406) o provedení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, a to nehledě na souhlas či

nesouhlas dlužníka, jak tomu bylo dosud.

Pokud jde o oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty, došlo pouze k dílčím (a vesměs technickým) změnám v jeho pravidlech – např. zákon výslovně stanoví, že zajištění věřitelé se uspokojují jen z výtěžku zpeněžení zajištění (§ 398 odst. 2 poslední věta), popř. se výslovně určuje, kdy je toto oddlužení splněno (§ 412a odst. 2). Stejně jako v případě druhého způsobu oddlužení lze i zde, nebude-li schůze věřitelů proti, postupovat nově s odchylkami nepatrného konkursu (srov. § 398 odst. 8).

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je dlužník povinen vydat insolvenčnímu správci majetek náležející do majetkové podstaty ke zpeněžení postupem obdobným podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a dále do doby podání zprávy o splnění oddlužení měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (§ 398 odst. 3). Tento způsob oddlužení představuje pro dlužníka jednu obrovskou výhodu: chrání jeho obydlí. Nikoliv ovšem paušálně. Dlužník totiž nebude povinen vydat ke zpeněžení své obydlí, ledaže ze zprávy pro oddlužení (§ 398a) vyplýne, že jeho hodnota přesahuje hodnotu určenou podle vyhlášky [srov. § 431 písm. h)] násobkem částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti. Troufám si tvrdit, že oddlužovací novela bude v těchto případech (kterých ale nebude mnoho – kolik dlužníků dnes disponuje nezajištěným obydlím?) znamenat změnu v přístupu jinak pasivních věřitelů, neboť v případě, kdy věřitelé prohlašují ryzí zpeněžování, ochrana obydlí dlužníka padá.

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty není dlužník dále povinen vydat ke zpeněžení ani jiný majetek, vyplývá-li ze zprávy pro oddlužení, že by se zpeněžením tohoto majetku nedosáhlo uspokojení věřitelů.

Pokud bude dlužník nově žádat o změnu výše zákonné splátky, již zde nebude limit v podobě alespoň 50% uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů. Soud bude moci navíc upravit výši splátky i po schválení oddlužení, jestliže o to dlužník požádá pro změnu poměrů.

Naprostou novinku, jež ale zatím nenašla odezvu u příslušných (ústředních) správních orgánů, pak představuje možnost soudu uložit dlužníku (na návrh insolvenčního správce!) za účelem předcházení budoucímu úpadku povinnost využít v rozsahu nejvýše 100 hodin služby odborného sociálního poradenství poskytované registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. Služba se bude dlužníku poskytovat bez úhrady nákladů. Praxe ovšem zatím tápe v tom, kdo by službu měl poskytovat (a kdo to ve finále zaplatí).

VII. Oddlužení podnikatele

Zásadní problém pro insolvenční praxi, zejména při pohledu na insolvenční justici, představovala skutečnost, že právní úprava neřešila způsob oddlužení formou plnění splátkového kalendáře v případě, že dlužníkem byla fyzická osoba – podnikatel (OSVČ). A přitom se nejedná již zdaleka o případy okrajové, ale pozorujeme každoroční nárůst počtu dlužníků této kategorie i jejich celkový vzrůstající podíl mezi všemi dlužníky – fyzickými osobami. Nedostatek právní úpravy totiž znamená, že každý soud (a dokonce i jednotlivé senáty v rámci jednoho soudu) přistupovaly k určení podmínek oddlužení i pravidel jeho průběhu odlišně – tu více ve prospěch dlužníka, jinde zase více v zájmu věřitelů. Již samu skutečnost, že se do zákona podařilo vložit ustanovení, které uvedenou problematiku sjednocuje (§ 398b), je nutno považovat za velký úspěch. Debatu nad tím, který z mnoha možných přístupů k podnikatelským příjmům v oddlužení by byl býval nejlepší, bych nyní považoval již za uzavřenou. Teď nás čeká aplikace nových pravidel na reálné podmínky a bude

především úkolem soudů, jak úspěšně se nová pravidla povede uvést do života.

Princip, na němž je splátkový kalendář fyzické osoby – podnikatele postaven, je jednoduchý: v rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty uloží insolvenční soud dlužníkovi povinnost měsíčně splácet (pro první období) nezajištěným věřitelům z jeho příjmů z podnikání minimální nevratnou částku označovanou jako tzv. „zálohová splátka“. Její výši navrhne (a zdůvodní) insolvenční správce ve své zprávě pro oddlužení (§ 398a odst. 1), a to buď na základě dlužnických minulých podnikatelských příjmů, nebo (realisticky odhadnutých) očekávaných budoucích příjmů, popř. vyjde z částky odpovídající měsíční průměrné mzdě v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku. Na konci každého zdaňovacího období pak musí dlužník předložit insolvenčnímu správci účetnictví či daňovou evidenci, přiznání k dani z příjmů a výpisy z účtů, popřípadě další listiny osvědčující jeho příjmy a výdaje. Insolvenční správce na základě toho následně určí splátkovou částku označovanou jako tzv. „referenční srážka“, přičemž vyjde z jedné dvanáctiny zjištěného zisku dlužníka za zdaňovací období a vypočte ji ve výši, v jaké mohou být při výkonu rozhodnutí nebo exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (jinými slovy: ke zjištěnému zisku – logicky zřejmě po odečtení povinných odvodů – se bude přistupovat jako k čisté mzdě). Pak mohou nastat dvě situace: 1/ součet zálohových splátek splacených dlužníkem za dané zdaňovací období je nižší než součin referenční srážky a počtu měsíců, po něž v daném zdaňovacím období oddlužení trvalo; v takovém případě vyzve insolvenční správce dlužníka k uhrazení nedoplatku ve výši rozdílu mezi těmito částkami a dlužník bude povinen nedoplatek bez zbytečného odkladu uhradit (v odůvodněných případech může soud na návrh dlužníka určit jinou výši nedoplatku), nebo 2/ součet zálohových splátek splacených dlužníkem za dané zdaňovací období je vyšší než součin referenční srážky a počtu měsíců, po něž v daném zdaňovacím období oddlužení trvalo; v takovém případě se dlužníkovi nic nevrací (v případě zálohové splátky se totiž jedná o konstrukci minimální nevratné splátky), ale dlužník může insolvenční soud pro následující zdaňovací období požádat o snížení zálohové splátky (insolvenční soud může stanovit jinou výši zálohové splátky také tehdy, jestliže o to dlužník požádá kdykoliv v průběhu oddlužení, a to pro změnu poměrů).

Zákon myslel rovněž na situaci souběhu podnikatelské činnosti a dalších příjmů. Pokud by měl dlužník mimo příjmů z podnikání také další příjmy, nepoužije se při určení výše zálohové nebo referenční srážky snížení o základní částku, která nesmí být při výkonu rozhodnutí povinnému sražena z měsíční mzdy (tzv. nezabavitelná částka), je-li tato základní částka uvažována při určení rozsahu splátky z jiného příjmu. Při určení, ze kterého z příjmů bude dlužníku základní částka ponechána, vezme insolvenční soud v úvahu zejména výši a pravidelnost dosahování jednotlivých příjmů.

VIII. Přerušování oddlužení

Důležitou novinku pro řadu dlužníků přinesla novela v podobě možnosti přerušování průběhu oddlužení, a to až na jeden rok. Přerušit průběh oddlužení lze pouze jednou a jen z důležitých důvodů, kterými může být např. plánovaný lékařský zákrok či nezbytné léčení, úraz, zahraniční mise s cílem vydělat dostatečné prostředky, péče o osobu blízkou, částečně zřejmě i rodičovská dovolená apod. Navrhnout přerušování může pouze dlužník nebo insolvenční správce. Jakmile důvod přerušování odpadne, rozhodne insolvenční soud (i bez návrhu) o pokračování v oddlužení. O pokračování v oddlužení nebude soud rozhodovat tehdy, jestliže bylo oddlužení přerušeno na přesně určenou dobu (např. na *3 měsíce* nebo *do šesti měsíců věku dítěte*) či do určitého dne (např. *do 30. 11. 2019*). Podstatné je, že tato doba se nezapočítává do doby 3, resp. 5 let z hlediska splnění oddlužení (a fakticky se tak oddlužení o dobu přerušování prodlužuje).

Dořešit bude v této souvislosti rovněž potřeba otázku nároku insolvenčního správce na odměnu a

náhradu hotových výdajů po dobu přerušení. Možných přístupů (včetně odpovídající argumentace) je několik: od plného nároku jako v případě běžícího oddlužení, přes sníženou výši z důvodu snížené agendy až po variantu bez jakéhokoliv nároku na odměnu a náhradu hotových výdajů. Osobně se domnívám, že insolvenční správce bude mít i po dobu přerušení průběhu oddlužení nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů (byť k faktické úhradě může dojít až ex post), neboť určitou pozornost (a s tím spojenou administrativu) bude muset oddlužení i tak věnovat. Otázka výše této odměny a náhrady hotových výdajů je už jiná a může záležet na přístupu toho kterého soudu či senátu – platná právní úprava umožňuje oba přístupy – plnou i sníženou variantu (srov. § 38 odst. 3). Přesto bych se v této souvislosti s ohledem na jistotu nejen na straně insolvenčních správců, ale rovněž na straně dlužníků a věřitelů přimlouval za to, aby došlo k novelizaci příslušné prováděcí vyhlášky (č. [313/2007](#) Sb.) a soudy k odměnám insolvenčních správců přistupovaly jednotně (nepochybně se tím ušetří mnohé procesní kapacity na straně soudů i insolvenčních správců jinak věnované jisté odvolací agendě).

IX. Prodloužení oddlužení

I další novinka vychází vstříc zejména dlužníkům, neboť jim za účelem splnění podmínek oddlužení pro předem dané periody 3, resp. 5 let umožňuje tato období prodloužit až o 6 měsíců (ale pouze jednou v průběhu insolvenčního řízení). Dlužník, který se tak přiblíží v uspokojování svých věřitelů například hranici 60 %, ale již je zřejmé, že tuto hranici „nepokoří“ v době 3 let od schválení oddlužení, může před uplynutím této periody požádat soud, aby mu „sledované“ období prodloužil např. ještě o 3 měsíce, v nichž této hranice bezpečně dosáhne. Nebýt této možnosti, dlužník plnící na konci 3letého období jen na 55 % (namísto zákonem předpokládaných 60 %) by volně „proplul“ do oddlužení 5letého, aniž by s tím mohl něco dělat (varianty trvání oddlužení v případě méně než 100% uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů jsou pouze 3 a 5 let). Takto dlužník splní oddlužení v hranici 60 % např. na 3 roky a 3 měsíce. Přijatá úprava tak ve své podstatě znamená určitou omezenou flexibilitu v délce období pro splnění oddlužení uspokojením věřitelů na 60 % mezi 3 a 3,5 roky, stejně jako v případě nejdelšího období trvajícího nejméně 5 a nejvíce 5,5 roku.

X. Technické úpravy oddlužení

Do této kategorie změn patří především výslovná (a insolvenční realitou dlouhodobě požadovaná) úprava pořadí uspokojování pohledávek v oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (§ 398 odst. 4) jestliže splátka nestačí k uspokojení všech pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň. V takovém případě je pořadí následující (nutno dodat, že „vítězi“ jsou zde jednoznačně věřitelé s pohledávkami na výživném): 1/ nejdříve se uspokojí odměna a hotové výdaje insolvenčního správce, poté 2/ pohledávky věřitelů na výživném ze zákona, jestliže vznikly po rozhodnutí o úpadku (tzv. běžné výživné), poté 3/ pohledávka za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení (§ 390a odst. 5), poté 4/ záloha na úhradu odměny a hotových výdajů insolvenčního správce (tzv. deponace podle § 38 odst. 6), poté 5/ ostatní pohledávky věřitelů na výživném ze zákona (tzv. dlužné výživné), poté 6/ náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty a nakonec 7/ ostatní pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň, jež se uspokojí poměrně. Teprve po uspokojení všech výše zmíněných pohledávek se dostane podle poměru jejich pohledávek na (přihlášené) nezajištěné věřitele. Těm lze v některých případech doporučit především trpělivost, neboť v případě dlužníků s vyšší částkou dlužného výživného se může stát, že první peníze jim z oddlužení začnou (samozřejmě s přihlédnutím k jeho příjmům) chodit (snad jen) až s několikaměsíčním zpožděním po schválení oddlužení.

Dále došlo k prodloužení lhůty pro přihlašování pohledávek (i v oddlužení) na 2 měsíce a tím ke sjednocení s ostatními způsoby řešení úpadku.

Významné opatření proti obchodu s chudobou v podobě nežádoucího navyšování pohledávky o nepřiměřené úroky a smluvní pokuty představuje rozšíření kategorie tzv. podřízených pohledávek, za něž se nově v případě oddlužení považují také úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky, není-li taková smluvní pokuta dluhem z podnikání, ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku (§ 172 odst. 2). Podstatné v této souvislosti je i to, že tyto pohledávky nemají vliv na splnění oddlužení ve 3leté, ani v 5leté variantě oddlužení. Platí totiž, že pro splnění oddlužení v těchto variantách postačí, jestliže by požadované míry splacení pohledávek nezajištěných věřitelů bylo dosaženo bez přihlédnutí k podřízeným pohledávkám (§ 412a odst. 3). Jinak řečeno: tyto podřízené pohledávky se tak v zásadě (až na výjimky) nebudou v oddlužení uspokojovat.

Zákon rovněž přesně (podle převažující praxe) určil okamžik skončení přezkumného jednání v oddlužení realizovaného od 1. 7. 2017 již výhradně jen insolvenčním správcem: tento okamžik představuje skončení osobního jednání insolvenčního správce s dlužníkem (§ 410 odst. 2). To samozřejmě neznamená, že by insolvenční správce nemohl provést později „zvláštní“ přezkumné jednání. Ale i to (opět) skončí skončením osobního jednání insolvenčního správce s dlužníkem.

V souladu s evropskými požadavky musela novela rozšířit popěrné právo dlužníka v oddlužení i na zajištěného věřitele, ať už si o tom myslíme, co chceme (srov. § 410 odst. 5 a vypuštění slova „nezajištěného“).

V rámci hledání procesních kapacit u insolvenčních soudů pro očekávaný zvýšený zájem dlužníků o oddlužení po 1. 6. 2019 se přijala úprava, podle které činí v případě oddlužení lhůta ke zveřejnění vyhlášky oznamující zahájení insolvenčního řízení 3 pracovní dny ode dne, kdy takový návrh došel insolvenčnímu soudu (pro ostatní případy kromě oddlužení pak nadále platí obvyklá lhůta 2 hodin); insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení a jiné dokumenty v insolvenčním spise se zveřejní v insolvenčním rejstříku nejdříve spolu s vyhláškou (§ 101 odst. 2). Tato změna znamená, že o zahájení řízení v případě návrhu na povolení oddlužení se veřejnost (tedy i věřitelé) dozvědí až s třídním zpožděním. Zároveň se ale také předpokládá, že v ideálním případě by mohlo být spolu s vyhláškou oznamující zahájení tohoto řízení vydáno i rozhodnutí o úpadku a o povolení oddlužení a celý proces by se tak výrazně zrychlil. Při přijímání této změny se vycházelo mj. i z toho, že již dnes zde platí úprava (§ 100a), podle které může soud v případě, že má důvodné pochybnosti o důvodnosti insolvenčního návrhu podaného věřitelem (tzv. šikanózní návrh), rozhodnout o tom, že insolvenční návrh ani jiné dokumenty v insolvenčním spise se v insolvenčním rejstříku až na dobu 7 dní nezveřejňují. Pokud tedy odložení informace o zahájení řízení nevádí v řízeních zahajovaných na návrh některého z věřitelů, v nichž reakce ani další postup dlužníka nejsou v okamžiku „utajování“ této informace známy, pak za situace, kdy dlužník sám na sebe podá insolvenční návrh, chová se v tomto směru tedy proaktivně, a žádá přitom o řešení svého úpadku oddlužením (a musí tedy ze samé své podstaty oddlužení jednat s poctivými úmysly), by posunutí okamžiku vydání vyhlášky oznamující zahájení insolvenčního řízení o 3 dny nemělo hrát jakkoliv negativní roli.

Závěr

Jsem přesvědčen o tom, že přijaté změny v oddlužení jsou (tu s menšími, tu s většími obtížemi) životaschopné a pro insolvenčního prostředí celkově přínosné. Nezastírám přitom, že ne vše se podařilo tak, jak bylo původně zamýšleno, a že některé změny nebyly ovlivněny (či alespoň motivovány) hlasy potenciálních voličů. Domnívám se také, že změny takového rozsahu i významu by si zasloužily odbornou diskusi neomezenou jen na několik parných dní uplynulého léta.

Dluhová problematika totiž již několik let představuje jedno z hlavních celospolečenských témat.

Diskutuje se o příčinách i důsledcích předlužení společnosti i jednotlivců, o struktuře dluhů i o chování jednotlivých aktérů procesu oddlužení. Navrhují se (mnohdy neotřelá) řešení. Přijímá se nová regulace. Přesto se tak ale obvykle děje bez toho, aby při tom diskutujícím na stole ležela analýza, výzkum, studie či alespoň odborné pojednání. Bez toho se ale nemůže nikdy jednat o nic víc než jen o další (tu více, tu méně úspěšný) experiment.

Protože se budoucím změnám zcela určitě nevyhneme a další novely se nepochybně dříve či později objeví, dovolím si závěrem vyslovit přání, abychom na to byli po odborné stránce připraveni. Aby zde existovala platforma – odborná, reprezentativní, pestrobarevná – v níž se budou již nyní analyzovat dopady předchozích změn a v níž se budou průběžně hledat recepty na indikované neduhy. Myslím si, že insolvence, respektive všechny takto významné a rozsáhlé legislativní změny, by si prostě zasloužily průběžnější a dlouhodobější proces přípravy, projednávání i diskusi. Odborná veřejnost – insolvenční soudy, akademická pracoviště, profesní skupiny a spolky, insolvenční správci, advokáti i věřitelé, zejména ti institucionální – jsou na to, troufám si tvrdit, připraveni.

Velmi bych se proto přimlouval za to, aby každá, nejen ta příští novela, která nás v návaznosti na evropskou legislativu nepochybně čeká, byla připravována už trochu jinak...

JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA,

soudce a místopředseda Krajského soudu v Českých Budějovicích

Poprvé publikováno: Komorní listy č. 1/2019, s. 24 – 32, vydává Exekutorská komora ve Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě – zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)